

# BIULETYN

## POLSKO-UKRAIŃSKI

· TYGODNIK · ILUSTROWANY ·

---

---

Rok 1937

TOM SZÓSTY

NN 192 — 239

---

Biblioteka Jagiellońska



1003123366



3078

II

czasop.

6(1937)

170

WARSZAWA — 1937

---

---

REDAKTOR — WŁODZIMIERZ BĄCZKOWSKI

Wydawca — Z ramienia T-wa Polsko-Ukraińskiego K. SYMONOLEWICZ, jr.

ADRES REDAKCJI: NOWY ŚWIAT 66 m 13

TEL. 234-60.



# Spis rzeczy w tomie VI zawartych\*)

## ARTYKUŁY WSTĘPNE.

	Str.		Str.
Rok VI, Nr 192 .....	1	Na zakręcie — p. W. Bączkowskiego .....	253
Dokąd zmierzamy w stosunkach polsko - ukraińskich? .....	333	Wyprawa Karola XII na Ukrainę a wyprawa kijowska 1920 r. — p. A. Dublańskiego .....	254
Jak rozwiązać zagadnienie polsko - ukraińskie? ....	501	Sprawy sowieckie .....	256
<b>POLITYKA, SPRAWY WYZNANIOWE, SPOŁECZNE I GOSPODARCZE.</b>		Z dziejów polsko - sowieckich — p. T. Teslara .....	261
Ruś Podkarpacka — p. K. Grzymały .....	7, 32, 39	Symboliczne postacie .....	266
Ukraińskie precedensy — p. H. Salikowskiego .....	19	Obronność państwa polskiego — p. W. Solowija .....	273
Uniwersał Niepodległości .....	25	„Spróbujmy — zobaczmy” — p. F. Pyszkowskiego ....	274
Blaski i cienie normalizacji — p. P. Dunin-Borkowskiego ..	52	Donbas w odwrocie — p. J. Lipowieckiego .....	278
Sprawa ukraińska w świetle obrony państwa — p. W. Bączkowskiego (c. d.) .....	53, 63	Z ideologii „Biuletynu Polsko - Ukraińskiego” .....	285
Na drodze ku naprawie — p. J. Mioduszeńskiego ....	61	Ruś Podkarpacka i jej prawa autonomiczne — p. Z. Rawity .....	288
Nowe zaloty lewicy .....	83	Jaki ma być polski nacjonalizm? — p. W. Bączkowskiego .....	297
Petlurostwo a piłsudskizm — p. W. Bączkowskiego ..	93, 109	Nadrzędność państwa .....	299
Stabilizacja stosunków politycznych a program narodowościowy — p. P. Dunin-Borkowskiego .....	96	Kryzys normalizacji .....	309
Przed nowym zwrotem na Ukrainie? — p. M. Kowalewskiego .....	97	Casus poseł żyborski .....	310
Kompleks rosyjski u Ukraińców — p. I. Kedryna .....	99, 116, 123, 131	Na marginesie „stalinowskiej troski o kobietę i dziecko” — p. J. Lipowieckiego .....	321
Rozmowa po deklaracji — p. W. Solowija .....	112	Sprawy sowieckie — p. S. ....	322
Deklaracja a Ukraińcy .....	113	Idziemy ku nowej chmielnicy — p. W. Bączkowskiego .....	333
Galówki puszczyńskie w Sowietach — p. K. ....	121	Na paryskim bruku — p. S. Ciechomskiego .....	337
Wiosenne alarmy na Ukrainie .....	129	Tak jak tysiąc innych — p. S. Ciechomskiego .....	345
Moskalofilstwo jako anachronizm oraz aktualna twierdza „kompleksu rosyjskiego” u Ukraińców — p. I. Kedryna .....	141	Zrobić chociaż to jedno — p. J. Babińskiego .....	346
W obliczu konsolidacji — <i>Ukraińca</i> .....	146	Z galerii zapomnianych — p. W. B. ....	357
Sprawa ukraińska w świetle aktualności — p. W. Bączkowskiego .....	153, 173	Kresy wschodnie i komunizm .....	358
Triumf i katastrofa marzeń oraz zmartwychwstanie nadziei moskalofilów galicyjskich — p. I. Kedryna ..	155	Sprawy sowieckie .....	360
Kiedy głos zabiera p. Dienikin .....	161	Samobójstwo w Kijowie — p. M. Malego .....	365
W poszukiwaniu metryki — p. I. Kedryna .....	163	Nowe samobójstwo — p. S. ....	368
Janus, dwulicowy Bóg, czy rosyjski sfinks? — p. I. Kedryna .....	174	(Odpowiedź Nr 4 na ankietę) — p. M. P. ....	369
Kiedy powstanie Ukraińska Agencja Prasowa? — p. H. K. ....	179	Konflikt sercowy — p. J. Motora .....	371
Mendel Chatajewicz zaczyna rządzić Ukrainą — p. M. Kowalewskiego .....	185	„Ponura, ale niezwykle trafna konstatacja” — p. R. Hamczykiewicza .....	372
Nasza sprawa wewnętrzna — p. I. Kedryna .....	196	Od bezmyślności do katastrofy — p. J. Łobodowskiego ..	377
Koncepcja kongresowa i sprawa ukraińska — p. M. K. ....	205	Odpowiedzialność ciąży na nas — p. F. Zahory .....	378
Wyprawa kijowska — p. W. Bączkowskiego .....	217	„Tu trzeba dobrej woli” (Władysław Orkan o stosunkach polsko - ukraińskich) — p. H. K. ....	379
Dniepr na uboczu — p. J. Lipowieckiego .....	220	Z Ukrainy Sowieckiej .....	383
Wyprawa kijowska w świetle „Pism — Mów — Rozkazów” — p. F. Zahory .....	229	Drogi i bezdroża myśli politycznej — p. I. Kedryna ..	389
Ukraiński front antykomunistyczny i polski front antyukraiński — p. I. Kedryna .....	232	Widły w „Kulturze” — p. F. Zahory .....	394
Słowa ruski — rusiński — ukraiński na tle ustawodawstwa polskiego — p. S. Barana .....	234	Testament polityczny Symona Petlury .....	396
Wiosna na Ukrainie .....	241	Przychodzi kolej i na tow. Zatońskiego — p. S. ....	397
		(Odpowiedź Nr 9 na ankietę) — p. F. Pyszkowskiego ..	401
		Chłop wołyński — p. W. Ostrowskiego .....	404
		Z terenów U. S. S. R. — p. S. ....	408
		Nacjonalizm polski a konstruktywny program polityki narodowościowej — p. I. Kedryna .....	413
		O Bondarence słów kilka — p. M. Kowalewskiego ..	418
		Walka z historią trwa — p. K. ....	420
		Na marginesie dyskusji-ankiety — p. J. Łobodowskiego ..	427
		Siachanowski młot i etatowe kowadło — p. J. Lipowieckiego .....	429
		(Odpowiedzi studentów - Ukraińców na ankietę) ....	440, 441
		Z terenów ZSSR .....	444
		Obluda wyborów na Ukrainie — p. M. Kowalewskiego ..	449
		Na „drugiej linii pozycji bojowych” — p. J. Lipowieckiego .....	450
		Sekciarz w samolocie — p. H. K. ....	454
		„Długa fala” — p. I. Kedryna .....	461
		(Odpowiedź na ankietę) — p. A. Sawickiego .....	463

\*) Indeks do tomu VI ma układ podobny, jak indeksy do tomów poprzednich z tym zastrzeżeniem, że materiał we wszystkich działach ułożony został nie alfabetycznie według nazwisk autorów, lecz w porządku chronologicznym.

Artykuły polemiczne, wyodrębnione (jak poprzednio) wraz z recenzjami w dział osobny, tematycznie należą do działów II (Polityka, sprawy wyznaniowe, społeczne i gospodarcze) i III (Historia, literatura i sztuka), o czym należy pamiętać przy korzystaniu z indeksu.



	Str.
Nie idziemy ku nowej chmielniczyźnie — p. J. Kaweckiego .....	464
„Gosudarstwiennaja дума” po sowiecku — p. S. ....	465
Przygotowanie psychologiczne czy fakty dokonane? — p. I. Kedryna .....	471
Z jednego numeru „Prawdy sowieckiej” — p. S. ....	475
W wyniku ankiety .....	481
Dwie ankiety — p. I. Kedryna .....	485
Przymusowe wybory do parlamentu ciemnienia narodo- wościowego — p. M. Dańki .....	493
ZSSR i Rosja emigracyjna — p. S. ....	495
Narody obce w ZSSR i potrójne porozumienie przeciwko komunizmowi — p. M. Dańki .....	502
Z Ukrainy Sowieckiej — p. S. ....	505
Jak rozwiązać zagadnienie polsko - ukraińskie? — p. W. Bączkowskiego .....	513, 537
Synteza stalinizmu na Ukrainie — p. M. Kowalewskiego ..	516
„Orędzie” pana Denikina — p. S. ....	518
Prosto i uczciwie — p. I. Kedryna .....	525
Przez rozsądek, szczerłość, sprawiedliwość i prawo — p. W. Ostrowskiego .....	527
Od dołu i góry — p. S. Barana .....	539

## HISTORIA, LITERATURA I SZTUKA.

O Leonie Wasilewskim — p. K. Trylowskiego .....	2
Ukraińcy w Jugosławii — p. B. Ol. ....	5
Ukraina w dobie nowoczesnej — p. A. Docenki (c. d.) .....	15, 65, 145, 177, 187, 244, 290, 406, 541
Jubileusz Janiny Biberowicz — p. S. Czarneckiego ....	20
Ukraińcy galicyjscy wobec powstania styczniowego — p. J. Demiańczuka .....	29
Z przeszłości Rosji .....	33
Polityka wolności — p. J. R. ....	37
Jak Jan Biberowicz rozstawał się ze sceną ukraińską — p. S. Czarneckiego .....	42
Czas i miejsce odgraniczenia się Ukraińców od Mo- skwiczów — p. S. M. Kuczyńskiego .....	73, 85
Udział Ukraińców w II-giej Międzynarodowej Wystawie Drzeworytów — p. S. Ciechomskiego .....	78
Ukraińska kobieta przed 50-ciu laty — p. J. Dryhynycza ..	125
O niezapomnianym „Jontku” — p. S. Czarneckiego ....	136
Akademia Kijowsko - Mohylańska — p. A. Dublańskiego ..	165
O grafikach ukraińskich — p. S. Ciechomskiego .....	188
Ukraińska tradycja wojskowa — p. J. Naumenki ....	193
Zachodnio-europejscy podróżnicy o Ukrainie w drugiej połowie XVIII i pierwszej połowie XIX wieku — p. A. Dublańskiego .....	207
Ukraina a morze — p. M. Mamaja .....	221
Pogrom literatury ukraińskiej w U. S. S. R. ....	264, 276
„Spokij” — p. S. Ciechomskiego .....	280
Prasa ukraińska przed rewolucją 1917 roku — p. A. Dublańskiego .....	324
Poczynania naukowe na Wołyniu — p. S. M. Kuczyń- skiego .....	402
O programach historii w liceum — p. A. T-ckiego ....	425
Ukraińskie snycerstwo ludowe — p. stc. ....	431
M. Łysenko — kompozytor ukraiński — p. A. Wielhor- skiego .....	437
Mikołaj Łysenko .....	438
Księgarz polski o M. Łysence — p. W. Idzikowskiego ..	439
„Siolo” 1866 — 1867 — p. J. Reyckmana .....	464
Polityka ukraińska księcia Adama Czartoryskiego — p. M. Handelsmana .....	469
S. p. Kuźma Berkownyj .....	533

## RECENZJE I POLEMIKI.

	Str.
„Dlaczego, Rusini, a nie Ukraińcy?” — p. M. Korduby ..	13
Wspomnienia o wyprawie Kijowskiej 1920 r. — <i>Lectora</i> ..	17
Ucrainica w „Polskim Słowniku Biograficznym” — p. K. Symonolewicz, jr. ....	40
W. Siczynskij: Zankowa cerkwa sw. Mykołaja — p. K. S. ....	67
„Litopys Bojkiwszczyny” — p. K. S. ....	68
„Dobryj Pastyr” — p. K. S. ....	68
Leon Wasilewski w kwestiach narodowościowych — <i>Lectora</i> .....	81
Wielka synteza Kolankowskiego — p. K. Symonolewi- cza, jr. ....	100
Odczyt prof. Głabińskiego w Warszawie — p. W. K. ....	118
Nowy numer „Wschodu” .....	126
Odczyt i dyskusja — p. C. ....	137
„Za derżawnist” .....	139
Koncert Marii Sokił w Warszawie — p. J. K. W. ....	147
Polacy na Ukrainie .....	157
Na marginesie „programowych tez” — p. I. M. ....	198, 210
S. M. Kuczyński: Ziemia Czernihowsko-Siewierskie — p. K. Symonolewicz, jr. ....	209
Kompromitująca książka — p. I. Kedryna .....	222
B. Włodarski: Rola Konrada Mazowieckiego — p. K. Symonolewicz, jr. ....	236
„Blady strach”. Kilka uwag o manii wielkości i prze- śladowania p. J. Bobrzyńskiego — p. I. Kedryna ..	245
O wyprawie kijowskiej — p. A. Dublańskiego .....	247
Gramatyka łacińska .....	249
Warunki zgody polsko - ukraińskiej — p. W. Solowijsza ..	287
Nowy numer „Wschodu” .....	292
Kwestia ukraińska i Ukraińcy na tle wyprawy kijow- skiej — p. J. Naumenki .....	301, 311
„Niepodległość” o L. Wasilewskim — p. stc. ....	362
Nieodpowiedzialne pomysły — p. J. Łobodowskiego ..	486
„Polski Słownik Biograficzny” — p. K. S. ....	488
„Ziemia Czerwieńska” — p. K. S. ....	489
„Nazwiska polskie” Bystronia — p. K. S. ....	489
M. Handelsman: Ukraińska polityka ks. A. Czartory- skiego — p. K. Symonolewicz, jr. ....	496
Sprawy narodowościowe w Sowietach — p. S. C. ....	506
S. Łoś: O konstruktywną politykę na Rusi Czerwonej ..	531
250-lecie hetmaństwa I. Mazepy .....	543

## DZIAŁ LITERACKI.

J. Łobodowski: Fragment poematu .....	28
O. Olżycz: Wiersze z tomiku p. t. „Riń” — Przeł. Cz. Jastrzębiec - Kozłowski .....	42
N. Liwyćka - Chołodna: Rue Racine — Przeł. J. Łobo- dowski .....	301
J. Kosacz: Wiosna Żytomierska — Przeł. J. Łobodowski ..	315
J. Stępowski: Olbrzym Semenka .....	326
J. Małaniuk: Napis na księdze wierszy — Przeł. J. Ło- bowski .....	328
O. Olżycz: Wiersze — Przeł. J. Łobodowski .....	339
J. Klen: Krąg życia — Przeł. Cz. Jastrzębiec - Ko- złowski .....	359
O. Olżycz: Prorok — Przeł. Cz. Jastrzębiec-Kozłowski ..	409
N. Liwyćka-Chołodna: Nad grobem — Przeł. J. Łobo- dowski .....	442
J. Łobodowski: Duma o Atamanie Petlurze .....	453
J. Małaniuk: 13 listopada 1920 roku — Przeł. J. Ło- bowski .....	504



## FELIETONY.

	Str.		Str.
Od przybytku głowa nie boli — p. Cz. Jastrzębiec-Kozłowski	257	316, 328, 339, 349, 362, 373, 384, 398, 409, 421, 433, 445, 456, 467, 477, 490, 497, 509, 522, 533.	
Spojrzenie w zaświaty — p. Cz. Jastrzębiec - Kozłowski	313	Gwiazdkowa subskrypcja Biuletynu Polsko - Ukraińskiego	520, 544
Końskie oko — p. Cz. Jastrzębiec - Kozłowski	348		
Detektyw prywatny — p. Cz. Jastrzębiec - Kozłowski	382		
Bibliofil — p. Cz. Jastrzębiec - Kozłowski	442		
His Majesty — p. Cz. Jastrzębiec - Kozłowski	507		

## NA MARGINESIE.

12, 24, 48, 108, 140, 216, 228, 344.

## DZIAŁ INFORMACYJNY.

## 1. A r t y k u ł y:

Współczesna prasa ukraińska w Polsce — p. H. Kotorowycza	133
--	-----

## 2. S p r a w o z d a n i a:

Apel prezydenta A. Liwyckiego do jedności narodowej	4
Ciekawy wywiad	34
Wywiad z p. Prezydentem Ukr. Rep. Lud., A. Liwickym	49
„Przykład haniebnego atamanaszczyny”	80
Działalność Ukr. Instytutu Naukowego w Warszawie	82
Rumuni i Polacy wobec kwestii ukraińskiej	303
Zwrot w stosunkach żydowsko - ukraińskich	304
Obrazki sowieckie	336
„Ukraińcy w Kanadzie są społecznością zwartą i silną” (Prof. D. Doroszenko o swej podróży kanadyjskiej) — p. H.	417
Kongres Wołyńskiego Zjednoczenia Ukraińskiego	474
Odczyt o Olenie Pczilce w Ukr. Instytucie Naukowym	547
Jubileusz czasopisma „Wolnoje Kazaczestwo-Wilne Ko-zactwo”	548

## 3. K r o n i k a:

a) Ze świata i z kraju	11, 23, 47, 72, 84, 108, 120, 140, 150, 160, 172, 184, 192, 204, 215, 227, 239, 252, 260, 284, 296, 308, 320, 331, 343, 356, 376, 387, 400, 435, 447, 459, 480, 500, 512.
b) Z życia gospodarczego	11, 23, 71, 91, 107, 139, 149, 159, 182, 192, 214, 239, 270, 283, 295, 364, 387, 399, 458, 511, 547.
c) Z prasy polskiej	9, 21, 34, 43, 58, 70, 83, 89, 119, 127, 138, 148, 168, 180, 190, 202, 225, 237, 258, 267, 282, 293, 306, 316, 328, 339, 354, 363, 376, 385, 398, 409, 422, 445, 456, 467, 479, 497, 509, 522, 534.
d) Przegląd prasy ukraińskiej	10, 21, 35, 45, 60, 83, 90, 106, 119, 127, 139, 148, 159, 168, 181, 190, 203, 213, 226, 238, 251, 259, 268, 282, 294, 306, 318, 329, 340, 355, 363, 375, 385, 399, 410, 424, 435, 446, 457, 467, 479, 490, 499, 510, 523, 535, 545.
e) Varia	9, 21, 34, 43, 56, 69, 83, 89, 104, 118, 126, 138, 148, 158, 168, 180, 190, 201, 212, 225, 237, 250, 258, 267, 280, 293, 306,

## SPIS ILUSTRACJI W TOMIE VI ZAWARTYCH.

## P o r t r e t y:

Grzegorz Orlik	38
Mendel Chatajewicz	183
Tadeusz Hołówo	357
Mikołaj Łysenko	437

## Z d j ę c i a h i s t o r y c z n e i o k o l i c z n o ś c i o w e:

S. Petlura i A. Liwyckij w Kamieńcu	27
Prezydent U. R. L. Liwyckij z przedstawicielką najmłodszej generacji ukraińskiej, p. Kowalską z Paryża	50
Z życia szkoły „ukraińskiej” w „Ukr. S. S. R.”	140
III Wojskowy Zjazd w Kijowie w listopadzie 1917 r.	194
Defilada wojsk polskich w Kijowie w r. 1920	230
S. Petlura i E. Śmigły-Rydz	231
Narada. Na pierwszym planie J. Piłsudski i E. Śmigły-Rydz (1920)	262
Patrol kobiecy pilnujący toru (1920)	263
Wnętrze pokoju S. Petlury sfotografowane w parę chwil po zabójstwie	337
Księgarnia, przed którą zginął S. Petlura	338
Hotel, w którym mieszkał S. Petlura z rodziną	338
Prof. D. Doroszenko	417
Nad grobem T. Hołówki	467

## Z e s z t u k i i a r c h i t e k t u r y:

P. Chołodnyj: Czarownica	78
N. Chasewycz: Dziewczyna	79
P. Chołodnyj: Ex libris	79
O. Kulczycka: Środkowa część tryptyku	189
A. Szatkowskij: Podwórko	189
W. Waśkowski: Kazimierz nad Wisłą	189
Figura we wsi Iwanówce, pow. Kołomyjski	432
Krzyż mały — pow. Tłumacz, woj. Stanisławowskie	432
Ukrzyżowanie. Z muzeum T-wa Hist.-Filoz. w Charkowie	432
T. Kulisiewicz: Stary góral	520
N. Chasewycz: Pastuszka	520
Z. Horodyńska: Głowa starca	520
W. Waśkowski: Rudery	520
T. Cieślowski syn: Ulica Nowomiejska	521
P. Chołodnyj: Głowa	521

## R e p r o d u k c j e d r u k ó w i r y c i n:

Odezwa gen. Śmigłego-Rydz wydana w Kijowie w r. 1920	17
--	----

## K a r y k a t u r y:

12, 216, 412, 424, 536.